

Um fyrirvarni í.s.v. góðkenning í Roknskapargóðkenningarskipanini

1.1 Endamálið við hesum notati

At allýsa hugtakið *fyrivarni* í sambandi við góðkenning av tíðarskeiðsroknskapum í roknskapargóðkenningarskipanini (RGS).

1.2 Rættir og álitandi roknskapir

Aðalráðini (landsstýrið) og lögtingið skulu taka støðu til og taka avgerðir út frá roknskaparupplýsingum, tá ið ætlað verður um framtíðina (játtanarlógir), og tá ið fortíðin verður eftirmett (játtanareftirlit og góðkenning av landsroknskap). Fyri tey er týðningarmikið, at roknskapurin, sum avgerðir verða tiknar út frá, er rættur ella fullfíggaður. At útreiðslur ikki verða goymdar, tí játtan vantar, ella tí at endalig uppgerð av kravi enn ikki fyriliggur – ella at inntøkur og útreiðslur ikki verða fluttar um ársskiftið, alt eftir hvat ið ein stovnur her og nú hevur tørv á, fyri at játtanin einstaka fíggarárið skal halda.

1.3 Góðkenning av roknskapi

Í roknskapargóðkenningarskipanini eru trý *punkt*, sum stovnsleiðari vátta, tá ið hann góðkennir roknskapin:

1. At játtanin fer at halda
2. At roknskapurin er rættur, herímillum at skrásetingarnar eru:
  - a. Fullfíggaðar, t.e. at allar skrásetingar og hendingar, sum skulu vera skrásettar, eru skrásettar, og at tað liggja ikki týðandi upphæddir óbókaðar, sum hava við sær, at roknskapurin ikki gevur eina rætta mynd
  - b. Neyvar, t.e. at upphæddir og aðrar dátur, sum viðvíkja skrásetingum og hendingum, eru bókaðar rætt
3. At samsvar er millum egnar búskaparskipanir og Búskaparskipan landsins, herímillum at tað, sum er bókað á kontu 7510, er rætt

Um tey 3 punktini kann yvirskipað verða sagt, at stovnsleiðarin kann vanliga altíð tryggja, at punkt nr. 2 og nr. 3 verða fylgd, tí talan er um *innanhýsis viðurskifti*, sum hann ella hon hevur ræði á. Punkt nr. 3 er bara viðkomandi, um stovnurin hevur fingið loyvi frá Fíggharmálaráðnum at skráseta í egnari búskaparskipan.

Stovnsleiðarin hevur, hinvegin, ikki fult ræði á punkti nr. 1, tí her kunnu *uttanhýsis viðurskifti* gera seg galdandi. T.d. at stovnurin hevur inntøkur, sum eru tengdar at konjunkturinum í samfelagnum, og at inntøkumetingarnar ikki halda. Ella at borgarar hava rætt til fleiri útgjöld enn tað, sum er játtað á lögtingsfígghjarlógini.

1.3.1 Rakstrarjáttan, lögújáttan

Stovnsleiðarin hevur vanliga fult ræði á eini rakstrarjáttan og skal tí seta í verk tiltøk, so játtanin fer at halda. Hinvegin kunnu vit hugsa okkum nakrar óvanligar støður, t.d. at:

- stovnurin hefur gjört so nógvar rættarligar fíggjarligar bindingar, at tað ikki ber til at tillaga raksturin í einum ári, so játtanin heldur,
- stovnsleiðarin bráðliga staðfestir, at inntøkurnar svíkja,
- tað verður gjørt eitt rættarligt krav móti stovninum, sum stovnsleiðarin ikki kundi roknað við, sum ger, at játtanin ikki heldur,
- stovnsleiðarin missur yvirlitið yvir roknskaparligu støðuni, t.d. tí ein lyklamedarbeiðari fer úr starvi.

Í slíkum føri skal stovnsleiðarin taka fyrivarni, um talan er um munandi upphæddir.

1.3.2 Lógarbundin játtan

Tá talan er um lógarbundna játtan, skal stovnurin hava bæði *materiella heimild* (t.d. almannapensjónslóggávuna) og *fíggjarliga heimild* (játtanina á løgtingsfíggjarlógini) at rinda út. Er tað so, at samlaðu studningsveitingarnar, sum borgarar í einum fíggjáraári hava lógartryggjaðan rætt til, eru størri enn játtanin á løgtingsfíggjarlógini, mugu stovnur og aðalráð virka fyri, at lógarásetingarnar verða broyttar, ella má verða heitt á løgtingið um at geva eina eykajáttan. Eydnast hetta ikki, skal stovnsleiðarin taka fyrivarni, um talan er um munandi upphæddir.

1.4 Stovnsleiðari áteknað roknskap við fyrivarni

Fyrivarni í sambandi við roknskapargóðkenning merkir, at tú ikki treytaleyst góðkennir tíðarskeiðsroknskapin, tí okkurt munagott má henda.